

**Uchwała Nr XVIII/138/20
Rady Gminy w Laszkach
z dnia 25 września 2020r**

**w sprawie określania zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej
będących w zakresie zadań własnych gminy**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 96 ust. 2 i 4 w związku z art. 41 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) – Rada Gminy Laszki

uchwała co następuje:

§ 1. Ustala się zasady zwrotu wydatków na zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz części wydatków poniesionych na pomoc rzeczową przyznane pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłków lub wydatków na pomoc rzeczową w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Laszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego .

PRZEWODNICZĄCY
RADA GMINY
Marek Bawol

Zasady zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy

§ 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej może być przyznany zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłków lub wydatków na pomoc rzeczową.

§ 2. 1. Kwoty zasiłków okresowych, zasiłków celowych oraz poniesione na pomoc rzeczową podlegają zwrotowi:

1) w części – od osób i rodzin, których dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej i jednocześnie nie przekracza 200% tego kryterium.

2) w całości – od osób i rodzin, których dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny przekracza wysokość 200% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

2. wysokość podlegającej zwrotowi części kwoty zasiłku okresowego, zasiłku celowego oraz części wydatków poniesionych na pomoc rzeczową jest uzależniona od procentowo określonej wysokości posiadanego dochodu osoby lub rodziny zgodnie z poniższą tabelą:

% dochodu osoby lub rodziny wg kryterium ustalonego zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	wysokość zwrotu wydatków określona w %	
	osoby samotnie gospodarujące	osoby w rodzinie
od 100 do 150	do 30	do 40
150 do 200	do 50	do 60
powyżej 200	do 100	do 100

§ 3.1. Zwrot kwot zasiłków okresowych, zasiłków celowych oraz wydatków poniesionych na pomoc rzeczową może nastąpić jednorazowo lub w ustalonych ratach.

2. Pracownik socjalny pomocy społecznej na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego ustala sytuację osobistą, majątkową, dochodową osoby i rodziny ubiegającej się o świadczenia zwrotne i wnioskuje w jakim zakresie i jaka część wydatków podlega zwrotowi.

3. Obowiązek zwrotu kwot zasiłków okresowych, zasiłków celowych i wydatków poniesionych na pomoc rzeczową oraz wysokość kwoty podlegającej jednorazowemu zwrotowi wraz z terminem jej zwrotu lub wysokość rat i terminy ich zwrotu ustala się każdorazowo w indywidualnej decyzji administracyjnej o przyznaniu świadczenia; uwzględniając sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób i rodzin ubiegających się o przyznanie świadczenia. Od zwracanych kwot pomocy nie nalicza się odsetek.

4. Zwrot zasiłków okresowych, zasiłków celowych oraz wydatków poniesionych na pomoc rzeczową dokonuje się w sposób wskazany w decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3. W przypadku nie zwrócenia kwot pomocy w terminach ustalonych w decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 3 należności z tego tytułu podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 4. W przypadkach szczególnych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie w całości lub części stanowiłyby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub niweczyłyby skutki udzielonej pomocy, osoba upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej może odstąpić od żądania takiego zwrotu.

§ 5. Możliwość i zakres udzielenia pomocy rzeczowej i świadczeń pieniężnych podlegających zwrotowi uzależnia się od wysokości środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy, w ramach realizacji zadań własnych Gminy z zakresu pomocy społecznej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Marek Bawol

WOJEWODA PODKARPACKI

35-959 Rzeszów, skr. poczt.297

ul.Grunwaldzka 15

P-II. 4131.2. 301 .2020

AG-III
SG
GOPS
09.11.2020
Rzeszów, 2020-11-05

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art.85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art.96 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020r. poz. 1876)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

§ 3 i § 4 Załącznika nr 1 do uchwały Nr XVIII/138/20 Rady Gminy w Laszkach z dnia 23.09.2020r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy

UZASADNIENIE

W dniu 23 września 2020r. Rada Gminy Laszki podjęła uchwałę Nr XVIII/138/20 w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych gminy

W podstawie prawnej uchwały przytoczono m.in. art. 96 ust. 2 i 4 w związku z art.41 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Badając przedmiotową uchwałę organ nadzoru stwierdził, że § 3 i §4 Załącznika Nr 1 niniejszej uchwały narusza w sposób istotny obowiązujące przepisy prawa. W związku z tym w dniu 24 października 2020r. zostało wszczęte postępowanie nadzorcze.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz.1876) wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego. Natomiast

w myśl art. 96 ust. 4 ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w ust. 2, będących w zakresie zadań własnych.

Należy zauważyć, że organ wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Realizując kompetencję organ musi uwzględniać treść normy ustawowej. Odstąpienie od tej zasady z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

Z treści art. 96 ust. 4 ustawy wynika, że organ stanowiący podejmuje uchwały w sprawie „zasad” zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. W pojęciu „zasad” nie mieści się ustalanie elementów i trybu wydawania decyzji administracyjnej w indywidualnych sprawach. Norma kompetencyjna w brzmieniu określonym w art. 96 ust. 4 ww. ustawy nie może stanowić materialnoprawnej podstawy do przyjmowania, że w zakresie jej regulacji mieści się także prawo do podejmowania przez organ stanowiący uchwał wprowadzających postanowienia w sprawie wydawania decyzji administracyjnych. Prawo do stanowienia takich klauzul może wynikać wprost z przepisu odrębnego rangi ustawowej albo z wyraźnego brzmienia przepisu udzielającego kompetencji, natomiast kompetencji takiej nie można domniemywać, ani jej konstruować. Uzasadnienia dla takiego prawa nie można natomiast wywodzić z ogólnego sformułowania przepisu prawa (wyrok z dnia 25 kwietnia 2007r. sygn. akt IV SA/Wr 67/07). Organ nadzoru wskazuje, iż stosownie do art. 104 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej wysokość należności podlegających zwrotowi oraz terminy ich zwrotu ustala się w drodze decyzji administracyjnej. Regulacje w zakresie decyzji administracyjnej uzupełniają z kolei przepisy procedury administracyjnej, rozdziału 7 Kodeksu postępowania administracyjnego. Oznacza to, że uchwała rady gminy nie może regulować kwestii związanych z wydaniem decyzji administracyjnej, gdyż regulacje te wprowadzone są w przepisach ustawy oraz w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że Rada Gminy Laszki nie miała na gruncie art.96 ust.4 ustawy o pomocy społecznej uprawnień do kształtowania elementów decyzji, co niewątpliwie uczyniła (w § 3 Załącznika do uchwały) obligując organ wydający decyzję do zawarcia w niej unormowań dotyczących warunków zwrotu, sposobu rozłożenia na raty, czy też nie naliczania odsetek od zwracanych kwot pomocy.

Ponadto zauważa się, iż zasady udzielania ulg w spłacie należności z tytułu zwrotu wydatków, w tym rozkładania na raty są określone w art. 104 ust.4 ustawy o pomocy społecznej.

Przyznana radzie gminy w art. 96 ust. 4 ww. ustawy kompetencja prawodawcza dotyczy określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, nie zaś zasad odstąpienia od żądania takiego zwrotu, o czym stanowi art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Materia spraw uregulowana w obu tych przepisach ustawy jest różna, w konsekwencji nie może być łączona, tym bardziej, że upoważnienie dla rady gminy do podejmowania odpowiednich czynności (podjęcie uchwały) wynika wyłącznie z treści art. 96 ust. 4 ustawy.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż Rada Gminy Laszki nie była uprawniona do określenia w §4 Załącznika do niniejszej uchwały przypadków zastosowania ulgi jaką jest odstąpienie od żądania zwrotu.

Takie działanie stanowi bowiem niebudzące wątpliwości przekroczenie kompetencji własnej, a zarazem naruszenie uprawnienia podmiotu wydającego decyzję administracyjną, który nie jest i nie może być związany takimi postanowieniami.

Z tych powodów organ nadzoru uznał, iż zapisy § 3 i § 4 Załącznika Nr 1 do zakwestionowanej uchwały wykraczają poza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, co stanowi istotne naruszenie prawa.

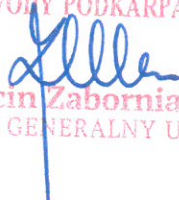
W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVIII/138/20 Rady Gminy Laszki z dnia 25 września 2020r. w części wskazanej w sentencji niniejszego rozstrzygnięcia stało się konieczne i jest w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Laszki
2. Przewodniczący Rady Gminy Laszki

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Marcin Zaborniak
DYREKTOR GENERALNY URZĘDU

